

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.
TÁRS SZERKESZTŐ:
PAAL GUSZTAV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
Az Erdélyi Ref. Fgyházkerület
„Egyházi Ertekezlete“

Szerkesztőség és kiadóhivatal
hová a lapba szánt kéziratok
— reklamációk és —
előfizetési pénzek küldendők
— Maros-Vásárhely —
Szentgyörgy utca 9. szám.
— ev. ref. lelkészi lakás. —

Megjelenik:
minden vasárnap egy iven.
ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Te vagy az én szerelmes gyermekem.

Igy hangzott a szózat, a mely az Úr Jézus Krisztus keresztelésekor alászállott az égből. És ez nemcsak az ő külső életére, hanem összes életviszonyaira elhatározóvá lett. Akaratát, többet mondok egész lelki erejét arra szentelte tehát, hogy teljes összhangban legyen az Atya akaratával. Ezért mindig úgy érezte, hogy előtte nyitva a menny, ott az Isten az Atya, hallja hangját, s ez nézi Őt, ha vajjon aképpen cselekszik-e, hogy méltó legyen-e megszólításra: „Te vagy az én szerelmes gyermekem?!“

Jó atyámia! a ki e sorokat olvasod, bizonyynyal nem vagy az Úr Jézus Krisztus, de keresztyén, az ő tanítványa vagy és így tudnod kell kötelességedet. Te is úgy kell tégy, mint a te felséges Példaadód. Akaratodat alá kell rendelned az örök szent isteni akaratnak s minden mellétekintet nélkül kell hogy cselekedd amiről tudod, hogy Ő kívánja tőled. Ki az az Ő? Nem más mint a te mennyei Atyád, aki szivedet óhajtja, hogy cserébe neked adja lelkét. Ő mondja neked is: „Te vagy az én szerelmes gyermekem, a kiből nekem kedvem telik.“ Tehát neked is mondja. Lehetsz rossz, bűnös, megvetett szerencsétlen mégis mondja. Miért mondja? Hogy fel-emeljen, megtisztítson, magához méltóvá tegyen-

Milyen gyenge vagy, neked erő kell. Milyen bűnös vagy neked bocsánat, irgalom kell. Érzed, hogy kárhozat a te részed, Ő azt mondja, hogy neked kegyelem kell. Mennyi szerencsétlenség, baj nyomoruság érheti az embert s Ő mégis azzal biztat, hogy e földre megelégedés, öröm, boldogság kell... És kiárasztja szeretetét, a melylyel megerősít, biztat, irgalmaz, kegyelmez, üdvöt ad, s ezzel szemben te ne tégy egyebet, csak bánd meg hibáidat, szánd meg vétkeidet, sirasd meg embertelen gonosz cselekedeteidet, higjy Benne s élő hited által bensőleg megkereszteltetvén -- élj tiszta életet. Isten eljön hozzád is, megvilágosít, megerősít, megszentel s hallani fogod nem csak egyszer, de folyton folyvást fogod hallani a mennyei szózatot: „Te vagy az én szerelmes gyermekem“. Amen.

Vásárhelyi Ezsauias.

Istennek akarata a mi megszenteltetésünk.
1. Tessz. 4, 3.

Ne vond meg a jótéteményt azoktól, a kik szü-
kölködnek.
Péld 3, 27.

A béketürésnek Istene adja nektek, hogy egyenlő
akarattal legyetek egymáshoz.
Róm 15, 5.

Harcz a tüdővész ellen.

Azon intézmények sorában, a melyeket igaz szívek buzgalma és áldozata létesített, fontosabb egy sincs, mint azok, a melyek által a tüdővész leküzdése érdekében léptek sorompóba az emberszeretet apostolai.

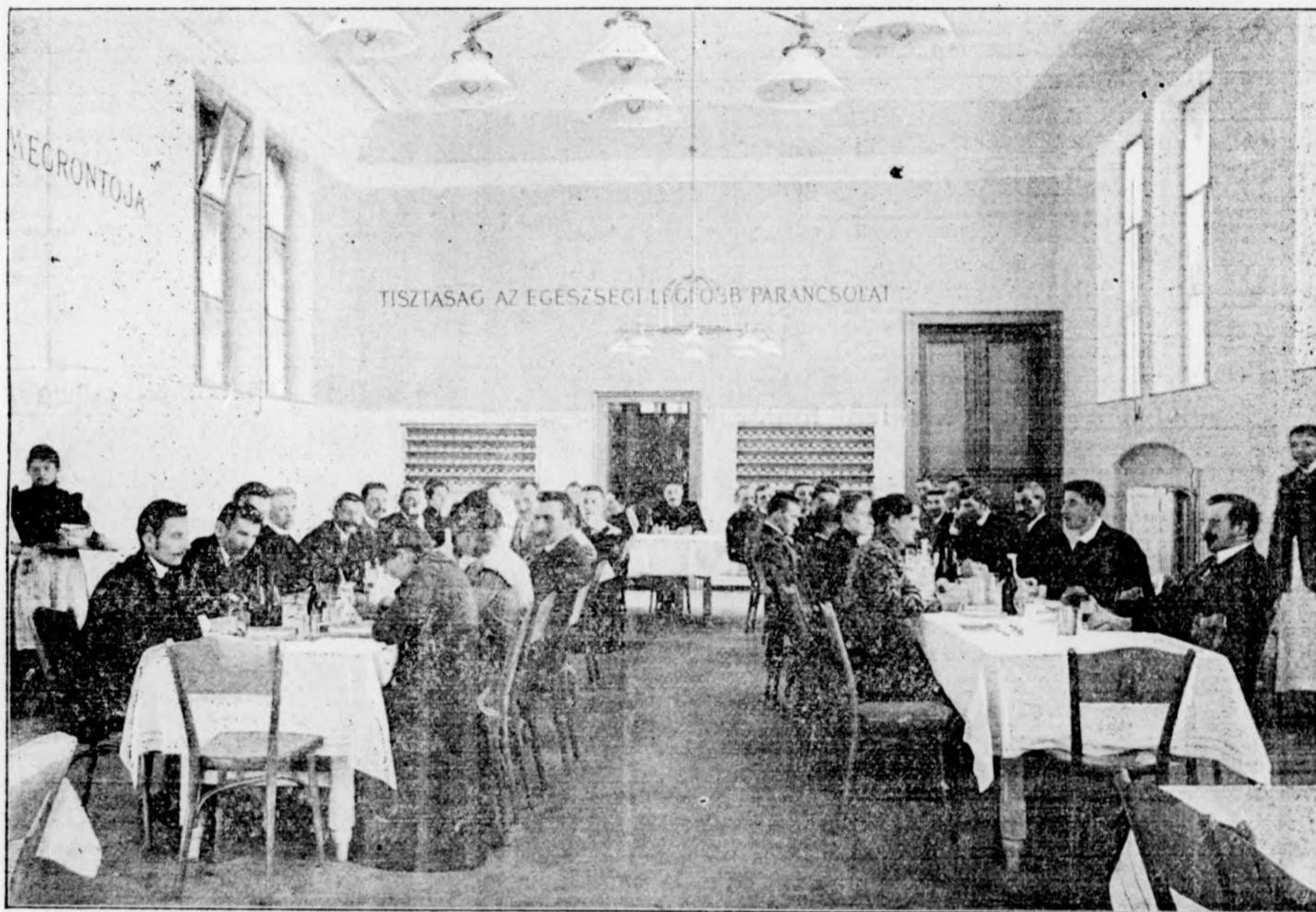
Mily félelmetesen pusztító betegség s csökkenése, hatástalanná tétele, mily gyönyörű gondolat!

Hogy a Vasárnap olvasói is tájékozva legyenek e fontos emberszereteti kérdés mivoltáról, rövid áttekintést fogok nyújtani azon küzdelem értékéről, a mely a tuberkulózis és annak alapján fejlődő tüdővész ellen az egész mivelt világban fogamatban van.

A mai helyzet súlypontját két körülmény felismerése képezi, hogy tudniillik a *tüdővész ragályos*

kiderítsék a tüdővész halálozások számát s ennek alapján a betegeket.

A tüdővész halálozások hivatalos bejelentése a kulturális államokban ma már nagy pontossággal teljesítették, úgy, hogy az 1901. évi Londonban tartott nemzetközi tuberkulózis kongresszuson tett előterjesztések teljes leplezetlenséggel megállapított számokban tüntették fel azon borzalmas művet, a melyet a tüdővész, illetőleg az azt okozó alig képzelhető kicsiny lények: a gümöbacillusok az emberi nemben végeznek. Kitűnt, hogy magában Európában évenként *több mint egy millió és százezer ember hal meg tüdővészből*. Nem kedvezőbbek a viszonyok az amerikai Egyesült Államokban, sőt Japánországban és Kinában sem s így nyíltan bevallhatjuk a jelen korban, az emberi nem legelterjedtebb, legpusztítóbb

betegség, valamint annak, hogy a *tüdővész gyógyítható betegség* mindaddig, míg az emberi szervezetben tulságosan el nem hatalmasult.

A míg ezen ismeretek megállapítva nem lettek, fatalisztikus megadással tétlenül nézték a népek a tüdővész pusztítását, mint megmásíthatlant és azért senkit sem terhelhet a felelősség azon szerencsétlenségért, hogy ellenőrzés és gát nélkül terjedt tova a tüdővész századokon át. A mely mértékben az orvosi tudomány kiderítette a betegség természetét és az ellene védekezés útjait, azon mértékben lettek felrázva a népek lethárgiájukból. Előhaladó pontos lelkiismeretességgel kezdték vizsgálni a betegségnek az emberek közötti elterjedését s mind tágabb körben lettek szervezve a statisztikai kutatások, a melyek

betegségét a gümökór és ennek alapján fejlődő tüdővész képezi.

A halálesetek számából következtethetünk a betegek számára s a *beigazolt* tapasztalás szerint a betegek számát legalább hatszor olyannak kell venni, mint a milyen a haláleseteké, úgy, hogy föl kell venni, miszerint Európa 3⁹⁶ milliónyi népessége között *állandóan hét millió tuberkulózisban szenvedő beteg található*. Azt is kimutatta az évtizedekre menő megfigyelés, hogy ezen betegek legnagyobb részét 20 és 40 év közötti korban levők képezik és hogy a betegek legnagyobb része férfi nemű.

Számolja föl valaki, mennyi olyan bánat és nyomor szövi át a művelt országok népeinek kedélyvilágát, a mely a tüdőbeteg családtag fölötti aggodalom

és gyászból ered! Számolja ki valaki, mennyi szellemi és anyagi munkaképesség és erő vész el a tüdőbetegeknek aránylag fiatal korban elhalálása következtében, mennyit vesz az országok védereje, mikor a lakosságnak egy ilyen jelentékeny része beteg, tehetetlen, pusztulásra szánt! A gümőkór ezen

halálzási arány egy millió lakos után már csak 2245. Angolországban pedig ennek is csaknem fele, tudniillik 1358 és csak kevéssel több Belgiumé és Skandináviáé. S ha kutatjuk, miben rejlik ezen ropant különbség oka? A kérdésre minden kételyt kizáró módon megadja a választ a statisztika.

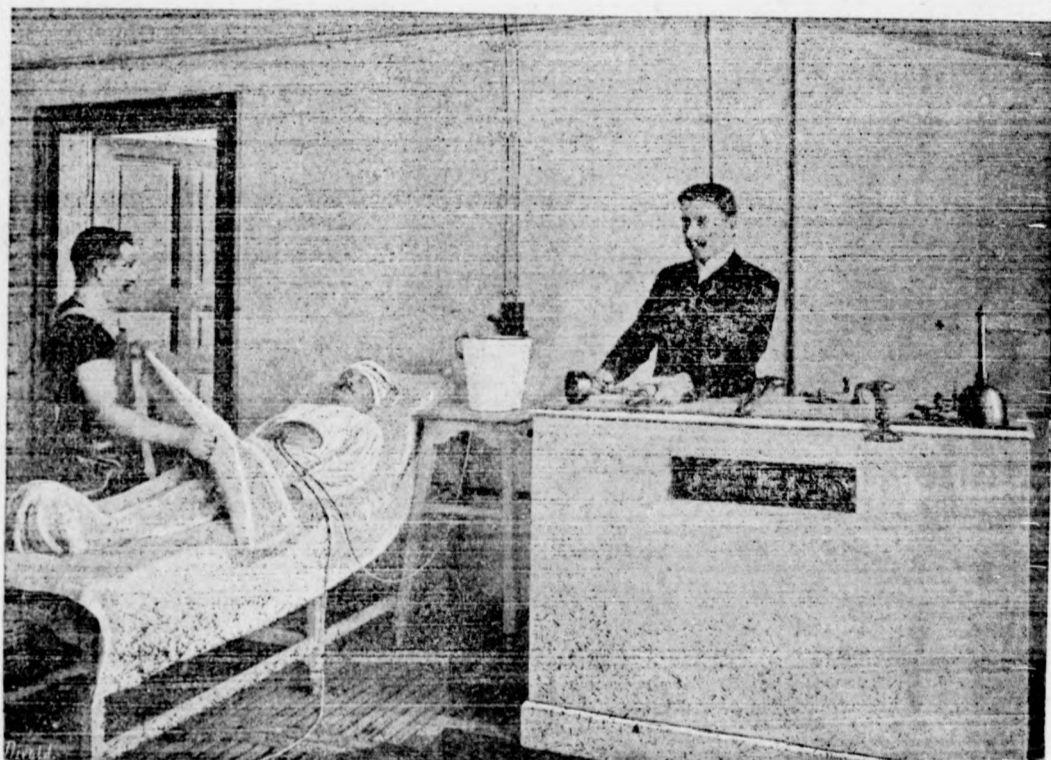

vészteljes hatása azonban nem egyenlő mértékben nehezedik az egyes nemzetekre és rendkívül fontosak azon tanulságok, a melyek az idevonatkozó adatokból kiviláglanak.

Az óriási orosz birodalomban minden millió lakosra 3986 tuberkulózis halálesetet mutat ki a

A különbség okát tisztán és egyedül a betegség ellen alkalmazott országos védekezés erélye és ideje képezi.

Örömmel jelezhetem, hogy a tüdővész legyőzésének szent harczában Magyarország védekező igyekezete a mivelt népek sorában nem utolsó helyen

statisztika, úgy, hogy a birodalom európai részére eső 103,670.000-et kitevő lakosságából évenként átlag 410.600 ember hal meg tuberkulózisban. Mindjárt Oroszország mellett áll Ausztria minden millió lakos után 3625 halálessel, Magyarország 3484-el, Franciaország 3023-al, Németország lakossága között a

áll. A I. Ferencz József ö cs. és apostoli királyi fel-sége legmagasabb védnöksége alatt álló Budapesti szegénysorsu tüdőbetegek *Sanatorium Egyesülete* s ennek gyönyörű alkotása az *Erzsébet királyné* sanatorium erős védbástyái a hadakozásnak.

Az a várakozás, a melyet az Erzsébet királyné-

sanatorium létrejöttéhez kötött a mivel Magyarországon, teljes mértékben megvalósult; az olyan betegek csoportja talál benne ápolást és gyógyulást, a kik társadalmi viszonyainknál fogva a sanatorium nélkül a tüdővésznek elhagyott martalékaik volnának.

Az Erzsébet-Sanatorium megnyílásától (1901. nov. 13.) A mult év végéig 2120 beteget vett fel.

Az ápolási napok száma 1905-ben 45 308 volt, azaz havonta 3775.6, naponta 124.1.

A betegforgalom így alakult:

1904-ről ápolásban maradt	71	férfi,	53	nő,	összesen	124	beteg
1905-ben felvétel	325	„	218	„	„	543	„
1906-ra ápolásban maradt	71	„	55	„	„	126	„
1905-ben távozott	325	„	216	„	„	541	„

A betegek ápolása mintaszerű, gyógyításuk nagy sikereket mutat föl; mindegyikükben a tüdővész elleni védekezésnek egy kisebb vagy nagyobb nyomatékos munkása hagyja el az intézetet. Kifelé való hatásában a sanatorium elsősorban egy zászló, a mely körül csoportosulnak mindazok, a kik a pusztító népbetegség elleni küzdelemben résztvenni hivatást éreznek. Az ezen kapocs által körülvevett testület szolgál az országban serkentő példának, a fejlődési út mintájául, a humanisztikus tevékenység iskolájául, sőt már ma azt is mondhatjuk, hogy szolgál a tüdővész gyógyításban az orvosi képzés egyik tényezőjéül. Az orvosnövendékek, sőt az orvosi gyakorlat szakfériainak egy jelentékeny száma látogatja meg évenként az intézetet, nem csupán szemlélet tárgyából, hanem az eljárások és intézeti élettel való megismerkedés céljából is.

A Sanatorium Egyesület föladataihoz tartozó, ismeretterjesztő munkálkodásnak és ezzel kapcsolatosan a sanatorium áldásos hatása mind tágabb körbeni fölismerésnek lehet köszönni azt is, hogy hazánknak szélesebb köreiben indult meg több hasonló irányú mozgalom: az alföldi sanatorium egyesület, a hódmezővásárhelyi, a vas megyei egyesület megalakultak, az ország több más helyein meg vannak erre téve az előkészületek, bátorító jeléül annak, hogy sikerült elérni a közvélemény tevékeny érdeklődésének felkeltését s ezzel a küzdőtársak szaporodását.

Rövid ismertetésemet zárom azon igérettel, hogy minél gyakrabban fogjuk intő, figyelmeztető szavunkat felemelni a magasztos emberszereteti ügy érdekében. Nem képzelhetünk szebb feladatot, minthogy megnyerjük az erdélyi ref. papságot és buzgó tanítói kart ennek támogatására. Hátha megérhetnők még azt is, hogy épp a mi körünkben s az Erd. ref. egyházkerületi Értekezlet kezdeményezésére induljon meg egy hatalmas mozgalom egy, a központtal összekötetésben álló fiók-sanatorium létesítése érdekében. Erdély mivel református egyháztársadalma! Fel a szivekkel!!

Tóthfalusi József.

Esti ima.

*Elpihen minden, a sötétség,
Elfed itt lenn mindeneket, —
Uram, mielőtt nyugodni térnék
Hozzad emelem szívemet!*

*Eltöltöttem kegyelmedből
Istenem, újra egy napot,
Szereteted ma is velem volt,
Joságodért hálát adok.*

*Ha vissza nézek az elmúlt napra
Vizsgálom szívem, lelkemet
Pirulással vallom be Uram,!
Ma is gyarló volt gyermeked.*

*Oh de légy irgalmas hozzám!
Ne ird fel gyengeségemet!
S hogy el ne tántorodjam újra,
Támogass, fogjad kezemet.*

*Tudod Uram! nemtelen érzés,
Szívembe sóh' se költözött,
Ha kétely, félelem lepett meg,
Az aggodalmak, baj között,*

*Bocsásd meg oh én jó Atyám!
Erősítsd a hitem, lelkemet. —
Az éj néma sötétségében
Tekintszen rám őrző szemed!*

*És a kik kedvesek szívemnek
Közel s távolban egyaránt,
Védemed szárnyát terjeszd feléjük
Vigyázz rájuk az éjszakán.*

*Kiket betegség, bú gyötör:
Adj édes álmod pihenést;
A haldoklók végtusáját könnyítsd
Adj csendes elszenderülést,*

*Terjeszd Uram védemed szárnyát
Mindenekre idelenn
Add, hogy szent Neved áldhassák
A következő reggelen.*

Dr. Kovács Gáborné.

szemponyjából is, akik ismerik a társadalmi munkásság értékét, akik tudják azt, hogy munka nélkül nincs eredmény nincs, haladás.

A szövetség közgyűlése ezuttal is abban az ünnepies keretben folyt le, amely jellemezte a magyar katolikusoknak minden a legutolsó évtizedben lefolyt nagyobb szabásu mozgalmát. Jelen voltak a közgyűlésen az ország zászlós urai, főméltóságai közül többen, olyanok, akiknek neve minden körben és körülmények között tiszteletreméltó, *jelen volt azon miniszter is, jelöl annak, hogy a katholicizmus zászlaja alatt folyó társadalmi szervezkedésnek és munkának nemcsak közkatonái, hanem számottevő vezérei is vannak.* Nem vitathatjuk el azt sem, hogy a szövetségi gyűlés valóban derekas munkát végzett. A szövetség elnöke, gróf Zichy János megnyitó beszédében a tőle megszokott bátorsággal és határozottsággal mutatott rá arra, hogy a magyar katolikusok, dacára annak, hogy az összes előfeltételeket birták, nem tudták kellőképpen megvédeni pozíciójukat és érdekeiket. Társadalmi tevékenységük pang, a súlypont a politikai porondra terelődött. Zichy János grófnak e szavait azonban alkalmazni lehet az egész magyar társadalomra, így tehát az elfogulatlan ítélő érdeme szerint tudja méltányolni azt a társadalmi tevékenységet, amit a magyar katolikusok kifejtettek.

Ez előtt a tevékenység előtt meg kell hajtani a zászlót mindenkinek.

A társadalmi munka fő követelménye az, hogy annak részese legyen az egész társadalom: én, te, ő, vagyis mindenki, aki dolgozni akar és dolgozni tud az összesért, ki az eszével, ki a fejével. A szövetségi gyűlésen elfogadott határozati javaslatok egy része azonban nem sejteti, hogy a katolikus társadalmi élet munkásai közül igen sokan kevésre becsülik, sőt mi több, semmibe se veszik mindazt a munkát, amit egy más tábor már régóta folytat nálunk is a társadalmi élet mezején, a népjólét megteremtésében, a gazdasági élet fellendülésében.

A szövetségi gyűlésnek egyik szónoka, aki különben tevékeny részt vett a múltban a mezőgazdasági mozgalmakban is, a többek között egyik határozati javaslat megokolásánál annak a nézetének adott kifejezést, hogy a gazdasági egyesületnek határozott szint kell vallania, keresztyén vagy keresztyénellenes irányzatot követ-e? *Miután a mi magyarországi gazdasági egyesületeink között egy sincs, amelynek iránya határozott volna, föltétlenül szükség van egy új katolikus alapon szervezendő gazdasági egyesületre.*

A sorok között csak olvasni kell tudni s azonnal beláthatjuk e tudósítás horderejét és intenczióit.

Leszögezzük elsősorban és pedig legelsősorban

azt a tényt, hogy ez országos szervezkedő gyűlésen jelen voltak az ország zászlós urai, miniszterek, a kik a katholicizmus zászlója alatt álló szervezkedésnek és munkának nemcsak közkatonái, hanem a vezérei! Valóban. *Ma már vezérei* — a miniszterek is mind egyformán! És ezen nem lehet csodálkozni, mert egy minden, főleg a vallás és felekezeti ügyei iránt teljesen érdektelen protestáns, sőt éppen kálvinista társadalommal szemben két dolog történhetik, s ez:

1. Hogy fiai közül a legtöbb ha magas társadalmi vagy politikai tisztre jut, cserbe hagyja felekezete érdekeit, vagy legalább is alárendeli önzésének, a melylyel ott fenn a lépten nyomon érvényesülő klerikális befolyások sulya alatt, így akar magának tekintélyt, hivatalban maradási biztosítani.

2. Hogy ugyanezen fiai aztán éppen a fenti okokért, sohasem adnak modot arra, hogy velük ugy eldicsekedjünk mint a katolikus sajtó, miszerint: a miniszterek a protestantizmus zászlaja alatt álló szervezkedésnek és munkának nemcsak közkatonái, hanem vezérei!

E tényt leszögezve, magunkra vessünk. Ha az egyházi férfiakban erély, az egyháztársadalomban kellő érdeklődés lenne, bizonyynyal másként történnék minden s nem kellene folytonos vereségeinket siratnunk, sebeinket kötözzük s elégedetlenkedő sóhajainkat halalassuk.

A katolikusok országos szervezkedésével szemben kell a protestánsok országos társadalmi szervezkedése. És pedig nem elég csupán az egyházi szervezetek létesítése. Részt kell venni a társadalmi munkában. A szociális kérdések megoldásában tevéleges szerepet kell vinnünk. A mezőgazdasági, ipari, pénzügyi terekre munkások kellene, népünk javára. Mert csak azok lehetnek vezetők a lelkiekben a kik az életben is előttünk járnak. Igyekezzünk erre. Az egyoldalúság, huzalkodás, maradiság, e kérdésektől elzárkozó és mindennek csak az egyházi szervezetektől való várása vésze lehet a magyar protestantizmusnak, közelebbről az erdélyi kalvinizmusnak, mert akadály a legégetrevalóbb munkának, a legégetőbb szükség kielégítésének annak, hogy a katholicizmus hódításával szemben hasonló fegyverekkel küzdve, egy nagy szabásu protestáns érdekképviselet teremtsék.

T. J.

H i r e k.

— **Bibliai olvasó kalauz.** Ima. A lelkiismeretnek Istennel való kérdése 1. Pét. 3, 21. Imádkoztak: Ábrahám. 1 Mózes 20, 17. Izsák estefelé kiméne stb. 1 Móz. 24, 63. Jézus arczzal leesék és könyörge Mát. 26, 59. A Farizeius. Luk. 18, 11. Az apostolok. Csel. 1. 14. Pál és Silás éjfékor a tömlöczben. Csel. 16, 25. *A buzgó imádkozás hasznos* Zak. 5, 16. *A*

buzgó imádkozás a léleknek erőt ad a türesemre. Üljetek le, míg én itt imádkozom. Márk 14, 32. István menybe függesztvén szemeit, látá Istennek dicsőségét.

— **Okos tanács.** Gondoljátok meg, hogy házatok és szivetek az Isten hajléka legyen. Mély ájtatossággal, csendesen jámborul és igazán kell úgy külsőleg, mint szivetekben az Ur szent jelenlétében viselkednetek, hogy nálatok és bennetek maradhasson és testi, lelki áldásával eláraszthasson.

— **Felkérjük olvasóinkat hogy minél szélesebb körben terjesszék a „Vasárnapot.“** E lap, a külvilágban hovatovább elismertebb képviselője az evangéliumi hit élesztésének, a keresztyén élet és ismeretek terjesztésének, s az ev. ref. valláserkölcsei öntudat fejlesztésének, az egyháziasság és összetartás érzése ápolásának. Politikai napilapjaink is már több ízben nyilatkoztak elismerően irányáról és erőteljes kálvinista jellegéről. Régi olvasóinkat, barátainkat, s főleg a lelkészi és tanítói kart kérjük, hogy jóigyekezettel támogatassák érdekeinket.

— **Kitüntetett esperes.** A román király Ujvári István romániai ref. magyar esperest a „Medália Jubilara Carol I.“ rendjellel tüntette ki. — Hogy mi indította a román királyt e cselekedetre, nem tudjuk egész bizonyosan, azt azonban tudjuk, hogy legfőbb kitüntetés csak az lehet, ha majd azt mondja a királyoknak Királya: „Jól vagyon jó és hiv szolgám, stb.“ Adja Isten, hogy ezt is megnyerhesse esperes atyánkfia!

— **Thököly Imre síremléke.** A kormány diszes emléket állított Thököly Imrének, a nagynevű kurucz királynak hamvai fölé, amelyek Kis-Ázsiában, az izmídi temetőben nyugszanak. A síremlék hatalmas obeliszkszerű, tetején egy nagy turul-madárral, amelyet Darás János szobrászművészszel mintáztattak meg. A turulmadarat a műemlékek bizottsága Forster Gyula báró elnöklete alatt a napokban tekintette meg a művészvárbazári műtermében. A művészbíráló Tóth István szobrász volt, akinek véleménye alapján a bizottság elfogadta a turulmadarat s azt még ez idén bronzba öntik, úgy hogy az emléket az ősszel felállíthatják. A felavatáson a kormány is képviselteti magát.

— **Képeinkhez** Mai számunkban az Erzsébet királyné szanatórium belső berendezéséből közlünk pár képet. Egyik a kényelmes ebédlő terem, másik a vizgyógyintézet. Atyafiságos indulattal kérjük olvasóinkat, a lelkészeket, tanítókat, hogy érdeklődjenek ez intézmény iránt.

— **A harlekin bőrű ember.** Ez a neve a legújabb amerikai csodának, amelyről a „Daily Telegraph“-nak a következőket jelentik New-Yorkból. Az elő ember bőrének megfoltozása dolgában még sohasem érték el olyan rekordot, mint a brooklyni városi kórházban egy Georges Kildy nevű emberen, akinek testét nem kevesebb, mint négyszáztizennégy darab, más emberek

testéről lefejtett bőrdarabbal foltozták meg. Kildy ugyanis május 7-án egy spirituszlámpa felrobbanása következtében súlyos égési sebeket szenvedett, úgy hogy az orvosok lemondtak életéről. Ekkor azonban előálltak Kildy hozzátartozói és barátai és kijelentették, hogy rendelkezésre bocsátják a bőrüket a szerencsétlen ember megmentése céljából. Az első ajánkozó Kildy tizenkétesztendő leánya volt, őt követte a felesége és az apja. A leány bőréből tizenkét darabot, a hitveséből harminczat fejtettek le, a hatvan esztendő apa pedig, aki maga is beteges, jobb karjáról husz darab bőrt hagyott lefejtetni. Minthogy azonban a hozzátartozók és barátok által átengedett bőr sem volt elég a beteg megmentéséhez és az orvosok ezek élete kockáztatása nélkül nem mertek tőlük több bőrt elvonni, maga az operáló orvos és az ápolónő is adott a maga bőréből. A bőrdarabokat a lefejtés után dezinficiálták és úgy varrták fel Kildy testére. A gyógyulás két hónapot vett igénybe és Kildy már el is hagyta a kórházat. Az amerikai lapok hasábot irnak a csodálatos műtétről, amelyet Amerika büszkeségének mondanak és közlik az összes áldozatkész mentők arczképeit, élükön Kildyvel, a harlekin bőrű emberével.

— **Szépfaludi Ö. Ferencz meghalt.** Máramarosszigetéről táviratozzák, hogy Szépfaludy Örlössy Ferencz Máramarosmegye főlevéltárnoka, az ismert író ma délután 53 éves korában meghalt. Szépfaludi Örlössy Ferencz (családi neve Örlössy) az ügyvédi pályára készült, de aztán hírlapírássra adta magát. Vagy négy évig dolgozott a fővárosi lapoknál, mikor 1883-ban Máramarosmegye levéltárnokává nevezték ki.

— **Kis emberek érdekében** Minden nap egy-egy hatalmas lépéssel viszi előbb azt a zászlót, a melyen a jelszó van felírva. Komoly, nagytudású és széleskörű tapasztalatokkal bíró férfiak, asszonyok foglalkoznak ez ügy keretéhez tartozó kérdésekkel s úgy hisszük, nem csalódunk, hogy a jövő nemzedékek nevelési elve e kérdésen fog sarkalni. Ha az elmúlt kormányrendszernek sok-sok hibát is tulajdonít a hazafiaskodás, kétségtelenül javára kell írjuk azt a körülményt, hogy ez addig kaszt-szerűen elzárkózott magasabb társadalmi rétegeket a tárgy fölött gondolkodóba ejtette s ma már valóban előkelő társadalmi témává lett, hogy miként értékesítsék a közélet munkásai erejüket, képességüket, áldozatkészségüket a köz, illetőleg kis emberek érdekében. A napokban Fonyódon országos ünnepet rendezett a somogyi hitelszövetkezetek szövetsége. Itt Mailáth József gróf: A néptanítók társadalmi feladatairól tartott igen érdekes előadást, melynek eszmemenete a következő: *A nép nevelés mestersége a közjavak legelseje.* Nálunk, nemzeti önérzetünk meggyengülése, s közönyünk miatt a népnevelés ügye még mindig csak másod-

Isten igéje.

Hazaszeretet.

Alapige I. Moz. 47. f. 29. v.

Elközelgtének Izrael halálának napjai s hivatá az ő fiát Józsefet s mondta neki, ha te előtted kedves vagyok: kérlek cselekedjed velem azt a jótéményt és hivséget: ne temess el engem Egyiptombar, hanem az én atyám mellé

A felolvasott igékből azt következtetnétek ugye első hallásra, hogy én most Jákóbnak, a tizenkét nemzetiség ősatyjának, utolsó óráit írom le, — különösen pedig, hogy azt fogom előadni, hogy elhalván, négyezer évvel ezelőtt, minő szertartások között ment végbe az ő végtisztességtétele, vagyis eltemetése.

Oh ezen alapigékből más értelem is sugárzik felénk: Jákóbnak az ő igaz és nagy honszerelme szól belőle mihozzánk!

Öreg napjaiban, mikor már 12 fiait fölnevelte, gazdaságainak alapjait lerakta — egy váratlanul jött nagy éhínség következtében, kénytelen kivándorolni szülőföldjéről, ahol ő maga is született és nevedett — s kénytelen idegen földre idegen népek közé menni: a hol lakott az ő nagygyá és hatalmassá lett kedves fia József, ki ott erénye és Isten segedelme által az ország kormányzója vala. Itt, hol minden kényelemmel körül volt véve, mikor érezte végóráit közeledni az őspatriarkha -- megijed azon gondolatától, hogyha ő meghal, idegen országban idegen népek közé temetethetik el — távol az ő szerette szülőföldjétől. — Ah még porai sem tudnának nyugodtan pihenni, idegen föld hideg göröngyei között! Hivatja azért beteg ágyához az ő legkedvesebb fiát Józsefet, ki helyzetében sok mindent megtehet s az öreg apa mintegy esdekelve kéri őt ilyenképpen: „Ha én te előtted kedves vagyok, kérlek cselekedjed velem édes fiam azt a jótéményt — ne temess el engem Egyiptomban.“

* * *

Mekkora honszeretet az, mikor valaki azt kívánja, végrendeletének legfontosabb pontja az, hogy halála után élettelen testével: sok sok mériföldnyi utat tegyenek meg — csak hogy otthon apái mellett az édes hazai földben pihenjenek kihült porai és aludhassa örök álmait.

Mi a haza és miben áll a hazaszeretet: önként tululnak e történet rendjén e kérdések előnkbe?

E szó, haza — ugy mond Kölcsey — magában foglalja mindazt, a mi szívünknek kedves és drága! A házat, melyben születünk. A földet, melyet öröklénk vagy szerzünk, az oltárt, melyet apáink imádásra emeltek, az iskolát, hol ismereteinket szereztük, a

fát, melyet ültettünk, a patakot, a hol pillangót üzve virágot szedtünk, a sirt, hol elődeink nyugosznak. Egyszóval magában foglal minden szálát, a mi e földhöz köt és az életet megédesíti, hogy ne volna hát kedves a haza földje nekünk!?

Ősanya, mely mindnyájunkat egyforma szeretettel ölel keblére. Egyformán fentart és boldogítani akar. Éppen azért kötelességeink is vannak iránta. Békében békés munkával szolgálunk neki, harczban, vészben vagyunk és vérünkhullása árán is kell őt megvédelmezni: mert ő mindnyájunké és mi mindnyájan az övé vagyunk. Erős és egészséges családok a haza fenntartói — bátor és áldozatkész fiai és leányai az ő megvédelmezői.

Ki hazájától bucsut vesz — ha mindjárt rövid időre is, lehetetlen, hogy ezt könnyű szívvel tudja tenni. Hát a ki azzal a szándékkal teszi ezt, hogy oda nem fog többé visszatérni? „Nem állítja-e a hátnál meg valami? — honszeretet, ha azt kitudnók mondani!“ Kérdi a költő. S hamár valaki azon csalóka reményben távozik innen el, hogy idegen országban könnyebb a megélés és meggazdagodás, mint idehaza — lehetetlen ott is nem emlékezni és a hazát nem szeretni. Szeretik is, kimutatják azt azzal, hogy egyletté tömörülve, — idegen országban, idegen nép között is megőrzik a hazai nyelvet: élesztgetik egymásban a hazaszeretet tüzeit. — Az a ki ott künn csalódott réményeiben: újra visszajön ide, s a jó anya, megbocsátó szeretettel fogadja őt, tékozló fiát újra karjaiba. Az a másik pedig, akinek munkájához szegődött a szerencse és tőkét gyűjtött össze: haza hozza és a maga és hazája javára itthon kamatoztatja azt. A harmadik ha künn marad is hazáján kívül — szorgalmával, tehetségével szerez dicsőséget nemzetének, mintegy Zichy, Munkácsi, Kossuth, Rákóczy tették. Jelszavuk ezeknek a magoknak utolsó lehellezőkig az volt. „Leszek külföldön is magyar — mig sirom el nem takar!“ Az ilyenekről, ha külföldön voltak is, kénytelenek utolsó álmra hunyni le szemüket: honfitársaik gondoskodnak arról, hogy még haló poraik is gazdagítsa a haza földjét — haza hozzák, hogy itthon pihenjenek meg — annak kebelén, a kiért éltek, haltak. Az élők meghallották és megértették honfitársaiknak a távolból utolsó kívánságát, mi az volt, mi a haldokló Jakóbé fiához: „Ha előtted kedves vagyok, ne hagyj engem idegenbe elhalni, — temess engem apáim mellé.“

Templomi szentséggé kell emelni a honszeretetet, mert az nem ellenkezik a keresztyén vallás fogalmával. Bizonyítja ezt Pál apostol példája, a ki Kisázsiaiban s Európában egyre-másra alapítja keresztyén gyülekezeteit, de vissza-visszatér hazájába, bár tudja, hogy elfogult honfitársai részéről — lenézés, guny, üldözés vár reá: de ő szívzaggató hangon így tesz vallomást arról a belső erőről, mely őt erre kényszer-

riti: „Igazságot szólok és nem hazudok, egész lelki ismeretem is bizonyosságot tesz én mellett, hogy én kész volnék Istentől elszakadt átokká lenni az én honfitársaimért, a kik nekem vérszerint rokonaim!“ Más szókkal hazája üdveért, honfitársai megváltásáért minden perczen kész volna magát áldozatul adni, mint Krisztus hü vitéze. (Rom. 9 f. 1—3. v.) Jézus is könnyezve jósolja meg hazájának pusztulását, mikor utolsó utját teszi meg a fővárosba: Jéruzsálem! Jéruzsálem! Hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk egybegyűjti az ő fiát, de ti nem akartátok! Vajha eszedbe vennéd, melyek a te magatartásodra valók! — Makacskodott, nem vette észébe, s el is pusztult. (Mot. 23. f. 37 v.) (Luk. 19 f. 41—44 v.) A zsidókra nézve örökre elveszett Jeruzsálem.

A mi hazánknak is voltak pusztuláshoz hasonló napjai: Mohácsnál, Aradnál! De nemzetünk ma ezer év múlva is él, — mig nállánál nagyobb népek — leléptek a cselekvés teréről. Isten különös kegyelme volt és van velünk. Erősen hisszük, hogy „elfog jönni a jobb kor, mely után buzgó imádság epedez száz-ezrek ajakán!“ Nagy Lajosnak, Mátyásnak kora még visszatér!

Szabadság és tiszta erkölcs! E kettő építi fel a haza boldogságát.

A virág a szabad levegőn nyílik a legszebben. A fa csak a szabadban tud izletes gyümölcsöt teremni. A szolgaság hasonlít a pincze dohos levegőjéhez: hol csak penészvirág és gomba teremnek!

Nemzetünk háromnegyed részben visszavivta szabadságát, melyet félezer esztendővel ezelőtt vesztett volt el Mohácsnál. És ha majd jobbaink vezérelte mellett egészen kivívja azt: akkor nem hazafi, ki azt fogja vallani: „hol az embernek jól van dolga, ott van az ő hazája!“, hanem jelszava ez leszen minden magyarnak: „Magyarországon kívül nincsen élet — s ha van élet — nincs oly élet!“ Ugy legyen! Amen.

Tamó Gyula.

Kegyesség útja.

Ó-szövetségi rózsáskert.

Összeállította: S. Váradi Albert

A Salamon temploma.

Jó király alatt az embernek van hazája, de gonosz alatt nincs.

Virágzik az az ország, melynek uralkodója bölcs és jó.

A mások érdemeit irigység nélkül méltányolni szép.

Az öregség a második gyermekség, benne az ember jóra és rosszra hajtható, de azért az öregek engedékenységét rosszra használni véték.

A Samariabeliek.

Halgass a tapasztaltabb öregek tanácsaira.

A ki igen sokat követel; rendszerint keveset kap.

A jó tett jutalma el nem vész soha.

Hited és vallásod felől igyekezz tiszta és rendületlen meggyőződést szerezni magadnak. Ha valahol itt legveszedelmesebb az ingadozás.

Használj minden kedvező alkalmat, másokat Isten igaz ismeretére és az erény szeretetére segíteni.

A ki sok jót tesz, a ki hálás szívvel élvezi az életet, a ki meg van elégedve sorsával s mégis minden perczen készen van a halálra, bizonynyal ez az ember legközelebb áll Isten országához.

Juda királyai.

A rossz társaság veszedelmesebb a ragadó nyavalyánál.

A hálátlan ember a föld legnehezebb terhe.

Tóbiás.

Az igaz vallásosság legbiztosabban megőriz a büntőt.

„Minden őrizni valódnál jobban őrizd meg szivedet, mert abból származik ki az élet!“ — Péld. IV. 23.

Téged is védő angyalok vezetnek élted utain, u. m. a gondviselés, barátság, ártatlanság, szeretet és remény.

Az angyalok legnagyobb öröme: Istennek szolgálni s az embereken segíteni.

Légy te is jóságos, segítő angyala szenvedő embertársadnak!

Judith és Holofernes.

Sohase várd, hogy a nyomoruság juttassa eszedbe büneidet.

A jót komolyan akarni s kitartással végrehajtani szép és nemes; de még az eszközöket is meg kell válogatni.

Milyen közel állott Holofernes az ő céljához s egy nő hizelgése mégis megbuktatták. Evvel a kelepcezővel már sok boldogságot és sok erényt fogtak el.

Egyháztársadalmi élet.

A katolikusok társadalmi szervezkedése. A magyarországi katolikus társadalmi szervezeteket magában egyesítő „Katholikus egyesületek országos szövetsége“ még ez év május 16. és 17. napjain megtartotta volt közgyűlését Budapesten. Nem térnénk vissza rá, ha nem került volna kezünkbe az alábbi hiradás, a mely ez ország egyik előkelő folyóiratában látott napvilágot, s a mely hangzott a következőképpen:

„Figyelemreméltó két napja volt az országnak, nem csupán a katolikus vallásnak, hanem azok

rangu kérdés, holott ez a nemzet fentartó ereje és alapja.

— **Kun Kocsárd gróf emlékezete.** Az Erdélyrészi Közművelődési Egyesület legutóbb tartott igazgatóválasztmányi ülésében elhatározta, hogy az egyesület nagynevű megalapítójának, Kun Kocsárd grófnak emlékezetére az algyógyi alapítványi birtokon emléktáblával jelöli meg azt a zsellérházat, melyben Kun Kocsárd gróf hat évi komáromi várfogsága után éveken át lakott, amiközben porig égett kastélyát és szerte züllött birtokát rendbehozta. Ezzel egyidejűleg az egyesület emlékoszlopot állít az alapítványi birtokon a szabadságharcban vértanuhalált haltak hamvai fölé. A két emlékmű leleplezése szeptemberben lesz, nagy ünnepségek keretében.

— **Országos sáskaveszedelem.** Az egyiptomi tiz csapás egyike volt a sáska. Ma Magyarország egyik csapása, körülbelül mindazért a sok bűnért, mely a mi „jó“ népünknek sajátja. Évezredekkel ezelőtt azért sujtotta az Úr Egyiptomot, hogy nem engedelmeskedt neki. A mi népünkben is halódik a hit, terjed a közöny s egymásután jön a romlás és nyomoruság. A marokkói sáska pusztító veszedelme a nagy magyar Alföldön 60.000 hold földet silányított tönkre. Nádudvar, Kaba, Földes, Püspökladány környéke csupa a pusztulás színhelye s szakértők tanácskozásának eredménye az a szomorú hír, hogy jövő esztendőben legalább háromszor akkora terület lesz a sáskák martaléka. Egyébként érdekes feljegyezni azt is, hogy ezen a tájon legelterjedtebb a hitehagyott baptizmus is.

Hirek az országból.

— **Honatyáink pihenése** A képviselőházban pár nap alatt már befejezi a szünet előtti tervezett óriási munkát, s már a jövő héten pihenőre mennek honatyáink. A költségvetésekre vonatkozó összes törvényjavaslatok befejeztettek, s a főrendiház pénzügyi, közjogi és közgazdasági bizottságai tegnap, szombaton tárgyalták ezeket, hogy legfelsőbb jóváhagyásra felterjeszthessék.

— **Kubik Béla főispánsága.** Borsodvármegye főispánjává Kubik Béla országgyűlési képviselőt nevezte ki. A megüresedett mezőcsáthi kerületben öcsöce, Kubik Gyula mérnök fog fellépni.

— **Képviselő választás Budapesten.** A székesfőváros VII-ik kerületében, hol Barabás Béla választatott meg nemrég, mivel elfelejtette a kellő időben mandátumát bemutatni, e héten új választás volt, mely meglepetésszerűen nyert befejezést. Ugyanis Barabás Béla az aradi mandátumáról is lemondott, mert bizott hogy a székesfőváros Erzsébetvárosi kerülete ismét megválasztja, de a dolog úgy történt, hogy Barabás-

sal szemben Eötvös Károlyt választották nagy szótöbbséggel e héten csütörtökön.

— **Az aradi választás.** Aradon csütörtökön volt a képviselőválasztás, melyen Komjáthy Béla és Müller Károly függetlenségek és Fényes Samu demokrata küzdöttek a mandátumért. 143 szótöbbséggel Müller Károly függetlenségét választották meg.

— **Apponyi Londonban.** Az interparlamentáris konferencia tagjai a Buckingham palotában tisztelegtek Edwárd Király előtt, hol Magyarországot Apponyi Albert gróf képviselte, mely alkalommal Edwárd király Apponyi Albert grófot hosszabb külön kihallgatáson fogadta. Gróf Apponyi Albertné az angol királyné külön kihallgatáson fogadta.

— **Képviselőválasztás Maros-Vásárhelyen.** Városunkban augusztus hó 14-én lesz a választás, a mikor is dr. Sebess Dénes kinevezésével megürült első kerületben két függetlenségi jelölt, Sz. Szakáts Péter iparkamarai titkár és dr. Fenyvesi Soma ügyvéd fognak küzdeni egymással szemben mandátumért.

— **Nagy tűz Kolozsváron.** Csütörtökön Kolozsváron óriási nagy tűz volt. A Bakk Lajos-féle nagy gyártelep teljesen leégett. A kár meghaladja az egy millió koronát.

— **A csáktornyai választás** Csáktornyan Landauer Béla néppárti képviselőjelölttel szemben, Filippik Lajos plebános függetlenségi programmal 240 szótöbbséggel választatott meg.

Budavár megvétele.

Buda vára ellen május 19. és 20-án cseltámadások történtek. 21-én virradóra volt az elhatározó támadás. Előtte egész éjen át ágyuzás folyt, mintha roham nem is készülne.

Két óra után a fehérvári rondella s a bécsi kapu táján levő rést egyszerre támadták meg. Mintha Róma harcosai keltek volna ki sirjaikból.

A honvédek egy része puskatüzet adott, más része a kartácszapor közepett létrákon mászott föl, s ha tiz elhullott is, a tizenegyedik még rohant.

Görgey a Heidrich-háznál volt, a tornácon föl s alá járkált egyszerü örnagyi ruhában sipka nélkül s távcsövön át nézte a harc folyamát.

Másfélórai folytonos kartácstüz után néhány zászlóalj feljutott a várba. Ludwig kormánybiztos azt kérdezte Görgeytől:

— Megirhatom-e Debrecenbe, hogy a vár be van véve?

S figyelmezteté Görgeyt az olaszoktól kitüzött fehér zászlóra.

— Emlékezik ön Melasra Marengónál? mond a fővezér. Ön megteheti, én még nem.

Négy óra lehetett. A hajnal első sugarai már ragyogtak.

— Ott, ott! mond Görgey, egy pillanatra ki-
gyult arczzal, ott lobog a nemzeti tricolor! Éljen a
honvéd!

S aztán néma és komor lőn. Volt e komorságá-
ban valami, mi a Karthago romai fölött siró Cató
arczához hasonlított.

Mint Róma bajnokai, e várossal, úgy küzdének
a honvédek itt is Mindkét vezér nyert, hogy diadala
által eltemesse, miért küzdött!

A bevett várból Rákóczy és éljenek harsogának,
éljenek a szomszéd városból.

— Éljenekkel még nem vettem be várat mondta
Görgey. Nyergeltetett s oda ment, hol a pusztítás és
halál angyala irtózatot nyomokat hagyott. A helyszi-
nén megjutalmazta a bajnokokat. Többi közt egynek
a golyótól kilyukasztott köpenyegére tüzte föl az
érdemrendet:

— Ügyelj, ugymond, a köpenyegedre, mert ha
mindenüvé tűzők érdemrendet, furcsán fog illeni!

A lég mephyticus kipárolgással volt tele, az
utczák kövezete csupa cserép, üveg és gránát dara-
bok, mindenféle merev tetemek nyújtóztak, a házak
meg voltak rongálva, a nádori lak leégett.

— Nem akarom, mondta Görgey, midőn fel-
gyujtatta, hogy a kormányzónak lakhelyül szolgáljon.

Buda bevételét ő maga is stratégiai baklövésnek
nevezte.

Szilágyi Sándor.

Szerkesztői üzenet.

T. Gy. Kőkös A kongruára vonatkozó híradást — bizal-
masan közöltük az egyházi főhatósággal.

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által
feltalált híres

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süket-
séget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** meg idült
esetekben is. Ára üvegenként használati utasítás-
sal 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-utca 8.
szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógy-
szertárban.

Agrár Takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyó-
szentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda,
Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchényi téri
intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

létesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és
eladása.
 2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
 3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló
lefizetése ellenében, a fennmaradó vételért az intézet
mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig
egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet le-
fizetése után a sorsjegyekre eső nyeresemény már a
vevőt illeti.
 4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
 5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
 6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt érték-
papírok beváltása.
 7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsé-
keltebb kamat mellett.
 8. **Osztálysorsjegyek elárusítása.**
 9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó
és cheque számlára.
 10. **Szelvények beváltása** és új szelvények be-
szerzése.
 11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és kül-
földi piacokra.
 12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat
kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mér-
sékelt díj mellett.
 13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok,
okmányok, ékszerek, végrendeletek stb. tűz- és betörés-
mentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj mel-
letti bérbeadása.
 14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és
mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.
 15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és
chequeket legolcsóbb beváltási helye.
- Foglalkozunk egyáltalán mindazzal, a mi a bank
és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk
felvilágosítással és utbaigazításokkal.
- A pénzváltó üzlet hivatalos órái.
délelőtt 8—1 óráig
délután 3—6 óráig.

Agrár Takarékpénztár Részvény ársaság
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEK IZŰ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNPAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

== AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. ==

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja **egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona.** Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-uteza 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legújabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjúsági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt 60 kr. volt az ára. — 500 finom fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, tinta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre.

Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés

MÁRVÁNYI ARTEUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZE ≡
MAROS-VÁSÁRHELY. SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorsajtóval,
két amerikai gyorsajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.